

het adres
van
den Uitgever
is
'sVerwersdijk
N° 19

Men kan
inschrijven
bij alle
postmeesters
's lands

Prijs
voor
Belgenland :
5 fr.
Voor
Holland
3 gulden

Brieven
postvrij
te
zenden

ROND DEN HEERD

EEN LEER- EN LEESBLAD VOOR ALLE LIEDEN

VERSCIJNENDE WEKELIJKS

VIERDE JAAR

N° 26

22 MEI 1869

DAGWIJZER

ZONDAG, 23. *Benedicta sit*, heilige Drievuldigheds- of gulden Zondag; verderen uitleg zal de Lezer vinden, 1^e j. bl. 203; 2^e j. 226; 3^e j. 217.

Heilige Drievuldigheidsdag, als ze van Doornijk en omstreken gaan dienen naar den berg van *Ternitei*, of *Mont Saint Aubert*, in 't fransch. Feestdag van de broederschappen tot afkoopinge der kerstene slaven. Rond den Heerd heeft reeds uit den doodboek de vermaarde broederschappen gehaald van sint Gillis, te Brugge, 2^e jaar bl. 126; van Lendeledede; van Onze Lieve Vrouwe te Poperinghe; Kortrijk; Nevele en Dixmude, 3^e jaar 217. 't Gene mij wonder schijnt, voor deze laatste stad, het is dat er een-twie inken gedaan heeft van een zerk-schrift, tot bewijs dat de Confrerie aldaar tot stand kwam in 1661, door het toedoen van Pastor Jacob Codde; en aleventwel heb ik onder de merkweerdige hand-

vesten van het stadhuis eenen zwaren Confraters-en rekeningsboek gevonden, van den jare 1558, toen Pastor was en Deken van kerstenede Heer ende Meester Cornelis Maseman. Deze boek maakt gewag van: «*H. Triniteijt daghe voor Avent*,» en «*Triniteijt daghe na Sinxen*,» alsook van den prachtigen autaar waarvan sprake is in Rond den Heerd van overjaar. Hij wierd geleverd in 1670, door Goorix, dat is Goossen, Gaugericus, of Géry Pick, Steenhouwer binnen Gent. Nu zou ik nog tot de wete willen komen hoe de jaartallen 1558 en 1661 aaneengeknoopt, en daarbij wanneer «*Triniteijt dage*» valt voor Avent.

Niepoort bij Veurne heeft eensgelijks eene Confrerie van de heilige Drievuldigheid, en eenen voortreffelijken autaar in onze lieve Vrouwen kerke, staande met den rugge tegen den gevel van den noorder kruisbeuk. Hij trekt wel op den autaar van Dixmude, van ouderdom en fatsoen. Hij is versierd

met de beelden van sinte Agnes en sinte Katheline, en met twee wapenschilden, het eene is een gouden veld, gezoomd in 't blauwe, met eenen gouden arend, 't andere is een blauw veld, gezoomd in het rood, en in den zoom zitten er acht gouden sint Andrieskruiskens. In het blauwe veld staan er vijf gouden koorenauwen, twee al boven, twee al onder, en eene in het midden. Aan dien autaar behooren nog het miraculeus beeld van onze lieve Vrouwe van Remedie, en het lieve beeld van sinte Godelieve. Leest 3^e jaar, bl. 277.

't Is vandage de sterfdag van Geeraard Thol van Aerlanderveen in Holland, in zijn leven eenendertigsten Proost van onze lieve Vrouwe te Brugge.

Geeraard Thol was van geringe ouders en begon met refectieaal of chooraal te zijn, in sint Pancraas kerke, te Leyden; van daar ging hij, altijd leerende en studerende, Zanger gaan zijn in sint Pieters, in het zelfste Leyden; na weinige jaren kwam hij naar Dérmonde zingen, dan naar Gent, dan naar Brugge; hier wierd hij Roedrager, etc., Zangmeester, Priester, Kaneunik en Caplaan van de achtste prebende, in sint Donaas kerke op den burg. Dit geschiedde al korts voor en korts na 't jaar 1540. Heer Jan Carondelet, Aartsbisschop van Palermo en Primaat van geheel Sicilien, de zelfste die nu, in marbelen *posture*, te sint Salvators ligt, in de sint Josephs capelle, was hier toen Proost van 't capitel van sint Donaas en erfachtig Kanselier van Vlaanderen, hetgene al een geheel zwaar ambt was, en onmogelijk om te samen te bedienen met het Aartsbisschops ambt te Palermo. Zoo Heer Jan Carondelet zocht naar eenen Vicaris, en wien zou hij kiezen of 't en is Geeraard Thol van Aerlanderveen, die alzoo, in eenen keer, om zoo te zeggen, Oppermeester van heel Sicilien wierd, in tijdelijke en wereldlijke zaken. Carondelet kwam te sterven, en korts daarna vroeg Geeraard Thol aan Paus Paulus III om te mogen weêr naar Brugge komen. De Paus stemde toe en beval den oud Roedrager van sint Donaas de gunste van onzen Keizer Karel van Gent, die hem zijnen Almosenier maakte, en, na de dood van Karel Micault, in 1547, Proost van onze lieve Vrouwe, te Brugge. 't is in die weerdigheid dat Geeraard Thol overleed, 't jaar 1558, op vandage, den 23 Mei, na zekeren tijd Hofcaplaan van Philips II geweest te hebben. Hij woonde in de proosdije op den Dijver, waar nu *Monsignore* Wemaer woont, en waar men nog het blind gekapt wapenschild van Proost van der Stricht boven ziet, met *Pacem opto*, zijne *legende*. Geeraard Thols *legende* was : *Grave vinculum tolle reis*.

Zoo was Brugge in dien tijd! Die *talent* had en kracht van willen kwam naar Brugge; hier stonden

er deuren open en hier waren er prijzen te winnen voor Kunstenaaren, Koophandelaars, voor elk man van geleerdheid en van verstand, en de hedendaagsche bruggelingen mochten wenschen dat zij ooit kwamen te verstaan wat Brugge eertijds geweest is! Dat was mij nu een hollandsch chooraalkind, dat, met zijne stemme en zijnen boekzak, uit de duisternisse van zijre geboorte, herrewaards kwam, en, eer het sterft, gaat het Bisschoppen op zij en 't laat hem begraven in onze lieve Vrouwen collegiale, neffens den hoogen autaar, onder een latijnsch opschrift :

GRAVE VINCULUM TOLLE REIS.

SEPULTURA

VENERABILIS IN CHRISTO PATRIS AC DOMINI

GERARDI THOL

QUONDAM DUM VIVERET HUIUS ECCLESIAE PREPOSITI

QUI DEBITUM SOLVIT UNIVERSAE CARNIS

ANNO DOMINI SESQUI MILLESIMO SEPTUAGESIMO OCTAVO

MENSIS MAII DIE 27

Dat wilt zeggen :

Neemt de zware ketenen de gevangenen af. Grafplaatse van den eerweerden Heer en Vader in *Christo* Geeraard Thol, ten tijde van zijn leven Proost dezer kerke. Hij betaalde de schuld van alle menschen ten jare 1578, den 27 van Meie.

Er zijn hier twee fouten : het is den 23 Meie dat Gerardus gestorven is, volgens den sepulture boek, en in het jaar 1558 en niet 1578, zoo als het Beaucourt, *Description de l'Eglise de N. D.*, schrijft bl. 211, waar ik dit grafschrift gevonden hebbe.

Gerardus wapen was 't wapen van Brugge met eenen bisschopshoed erop: men vindt ook op zijnen schild de letters G. T. in 't goud, op een blauw veld. Aldus in Gailliards, mijns drukkers, *Inscriptions funéraires de la Flandre Occidentale*.

Geeraard Thol liet zijn *portrait* maken en hangen nabij zijn graf, opdat al die 't zagen, zoo stond het erop, voor hem zouden gebeden hebben. Dat *portrait* hangt nu waarschijnlijk bij de andere in kerkmeesterskamer te onze lieve Vrouwe.

MAANDAG, 24. Onze lieve Vrouwen dag, Hulpe der christenen, 1^e j. bl. 353; 2^e j. 195.

Sterfdag van Kaneunik Copernik, 3^e j. bl. 203.

DIJSENDAG, 25. Sint Urbaans dag, des Paus en Martelaars, 230.

Sint Gregoris de groote, Paus, 1085.

Sinte Maria Magdalena de Pazzis, 1607,

Sinte Maria Magdalena de Pazzis, afkomstig uit een van de voortreffelijkste geslachten van Florentien, ontving het habijt van de Carmeliten het jaar 1583, als zij nog maar vijftien jaar oud en was. Van op den dag van haar profes begon God haar te geleiden op den wonderen weg dien wij hedendaags bewandeld zien door Louise Lateau, en men mag

zeggen dat, van dan af tot aan hare dood, het leven van Maria Magdalena eene gedurige *extasis* of ontgeestinge geweest is. Meer als eens ontgeestte zij terwijl zij bezig was met borduren of schilderen, en, dit niettegenstaande, bleef zij voorts werken. Om te beproeven of zij hiertoe hare oogen niet en gebruikte sloot men somtijds de vensters van hare

celle toe, of men hong eenen doek over haar aanschijn, en zij bleef niettemin altijd voort doen; 't is alzoo dat zij tot drie alderschoonste Priesters oversloppen, of *surplis*, gemaakt heeft. Als zij bezig was met bakken viel zij eens in ontgeestinge, en 't kloksken hoorende te communie luiden zoo ging zij naar den choor met heure bloote armen en heure

S.M. MAGDALENA DE PAZZI.

handen klaar deeg, nevens de andere te communie. Maria Magdalena de Pazzis gevoelde eene hooge begeerte tot het lijden en zij had voor kenspreuke genomen: « Niet sterven maar lijden. » Aldus vertelt zij zelve hoe zij de wondmalen *Christi* ontvong: « Nadat ik, op zekeren dag, » zegt zij, « wel twee uren lang door inwendig en uitwendig lijden overvallen, bezig was gebleven met het bitter lijden *Christi* te overwegen, zoo wierd ik geware dat ons Heere mij zijne heilige wondmalen verleenende was, want hij deed stralen uit zijne wonden komen, die genaakten tot aan mijne voeten, handen en slinkere zijde: deze stralen scheenen mij van vier te zijn, en zij kwamen rechte nederwaards, te midden de plaatse van de wonden..... zij en toogden niet uitwendig, hetwelke mij alderaangenaamst was. »

Maria Magdalena ^{te Calle} overleed te Florentien, op den 25 Mei 1607, en 't is op dezen dag dat men haren feestdag viert in 't order *Carmeli*. Een jaar na de dood van de Heilige wierd haar lichaam ongeschonden bevonden, en, nadat men het in eene nieuwe kiste geleid hadde, begon er onder de knien eene welriekende zalfolie uit te vloeien, die men verzamelde, om ze als reliquieolie uit te deelen. Dat wonder bleef twaalf jaren lang duren, en nadien hield het op, tot heden toe. De voornaamste Geneesheeren, na een aldernauwkeurigst onderzoek, getuigden onder eed dat de ongeschondenheid van sinte Maria Magdalena's lichaam, alsook de gemelde olievloed aan geene natuurlijke oorzake en was toe te schrijven.

Clemens IX stelde Maria, ten jare 1669, onder

het getal der Heiligen; hare canonisatiefeeste wierd in Brugge en overal waar de Carmeliten kloosters hebben met grooten luister gevierd. De Carmers van Antwerpen deden tot memorie dezer feestvieringe het volgende opschrift in hunnen kloosterpand zetten :

« *In Julio 1669 Dominica solemnis commemorationis Beatae Mariae Virginis de Monte Carmeli celebrata hic fuit Canonizatio S^e Mariae Magdalenae de Pazzis. Illustriss. Dominus Ambrosius Capello Episcopus Antverpiensis fecit officium : ac R. R. Adm. D. D. Canonici Ecclesiae Cathedralis Divae Virginis cum. R. R. D. D. Canonicis Sⁱ Michaelis, Capitulo Sⁱ Jacobi caeterisque ordinibus mendicantibus comitati sunt supplicationem, quam uti et officium, sua quoque praesentia in corpore honorarunt Nobilissimi ac Amplissimi Domini de Magistratu.* »

Dat is : In juli 1669, 's Zondags, op onze lieve Vrouwen plechtigen feestdag van berg *Carmeli*, wierd hier de heiligverklaringe van sinte Maria Magdalena de Pazzis gevierd. De hoogweerde Heer Ambrosius Capello, Bisschop van Antwerpen, deed den dienst, en de zeer eerweerde Heeren Kanoniken van onze lieve Vrouwen hoofdkerke, met de eerweerde Heeren Kanoniken van sint Michiels, 't capitel van sint Jacobs, en de andere biddende orders gingen in de processie; de weledele en machtige Heeren aan 't magistraat waren al te samen ook mée, zelfs in 't officie.

WOENSDAG, 26. Sint Philippus Neri, 2e j. bl. 201.

Sint Philippus Neri stichter van de Paters van 't Oratorie, die voordezen de kerke van onze lieve Vrouwe van Scherpenheuvel bij Diest bedienden, alwaar de geleerde Iseghemnaar, Joos Bouckaert, Overste was eer hij Bisschop van Jper wierd. Zij bedienden ook de prochie te Oostende, waar ze in het tegenwoordige *college* woonden; ze hadden een huis te Veurne, dat ik niet beter en wete; doch, hier overlater.

Sint Philippus Neri, naar het voorbeeld *Christi*, maakte zijn eigen zelve alles voor allen. Hij was op alle uren van den dag sprekelyk voor iedereen, zoowel armen als rijken, nooit en was er belet om in zijne kamer te komen, zelfs niet wanneer 't gebeurde dat hij onpasselyk te bed moest liggen. Sint Philippus kamer en had ook in Roomen geen anderen name als de schole van heiligheid. Ingezien die kamer van zoo ontelbare menschen bezocht wierd, zoo en was het niet zeldzaam van eene menigte lieden te vinden, die, in den gang, voor de deure, hunne beurte stonden af te wachten. Eens was er aldus een hoop jongelingen die, door klappen en lachen, heel 't huis in stoore stelden, zoodat eenige van de Paters hun daarover kwamen vermanen. Deze jonge-

lingen vertelden 't Philippus; hij gaf voor antwoorde: « Laat ze daar tegen spreken zooveel als het hun lust, en doet voort met u wel te verzetten, al wat ik u vrage is dat gij u onthoudt van zonde. » Philippus Neri wilde, als er jongelingen waren die achter hem wachtten, dat zij in den gang met den bal speelden, uit vreeze dat ze zouden weg gaan van ongeduld. Een edelman, die den Heilige dikwijls kwam vinden, zei tot hem: « Maar hoe is 't mogelijk, dat gij dat spelen en dat gerucht wilt toelaten? » hij antwoordde: « Ik zou hun willen toelaten op mijnen rugge met den bal te spelen, als zij maar geen zonde en doen. » Philippus en kon niet zien dat iemand droefgeestig was en hij had eene bijzondere gave om degene met dewelke hij klapte blijmoedig te maken, niet alleen door zijne woorden, maar ook door zijne gansche maniere van doen.

De verschillende Pausen onder welke onze Heilige leefde toogden eenpariglyk de grootste achtinge voor hem: Paulus IV zond meer als een keer om zijne gebeden; Pius IV en wilde door niemand anders als door hem in zijne uitersten bijgestaan zijn; sint Pius V zeide dat hij hem zelve gelukkig achtte zulk eenen heiligen man in Roomen te hebben; Gregorius XIII ontbood hem menigmaal in zijn paleis, om hem te raadplegen; Sixtus V gaf hem twee lichamen van heilige Martelaars ten geschenke en stond groote weldaden toe aan zijn congregatie; Gregorius XIV verkoos hem tot zijnen raadsman, en, als hij bij hem kwam, de eerste maal na zijne inhuldinge, om zijne voeten te kussen, zoo stond de Paus zelf op, viel den Heilige om den hals al zeggen: « Bij aldien, Vader, ik u overtreffe in weerdigheid, zoo overtreft gij mij, in heiligheid; Clemens VIII stelde zulk een danig betrouwen in Philippus gebeden, dat hij, ziek zijnde, eens uitriep: « Philippus en bidt voor mij niet, » alsof zijne gezondheid daarvan alleen afhing; de zelfste Paus achtte hem gelukkig sint Philippus hand te kussen, uit eerbied, en bovendien verkoos hij hem tot zijnen biechtvader, hetgeen Philippus weigerde te zijn.

Deze twee laatst genoemde Pausen wilden Philippus Neri Cardinaal maken; maar, ziende welke tegenheid hij gevoelde, om die weerdigheid te aanveerden, en wilden zij er hem niet toe dwingen: « Ik wenschte, » hoorde men hem zeggen, « de deugden te bezitten van de Pausen en van de Cardinaals, maar niet hunne weerdigheden, want, ik zou veel liever sterven als ze te aanveerden. »

Philippus wierd in groote achtinge gehouden door de voornaamste onder de Cardinalen: Cardinaal Alexander de' Medici, later Paus, onder den name van Leo XI, bracht wekelijks van vijf tot zes uren bij hem over; sint Carolus Boromeus, telkens

dat hij te Roomen kwam, bleef verschillende uren, en zelfs eens eenen geheelen dag, met hem over gewichtige zaken handelen, en, na eene diergelijke samensprake, hoorde men eens dien Heilige zeggen: « Philippus is een man van uitstekende heiligheid en van wondervolle rechtzinnigheid. »

Sint Philippus Neri was de kloosterlingen algemeen toegenegen, doch, hij gaf den voorkeur aan de Predikeren. De Prior van het Predikerenklooster van sinte Maria *alla Minerva* vertrouwde hem menigmaal zijne Novitien, met besprek dat hij ze overal mochte leên waar hij wilde, want hij had de volle overtuiging, zei hij, dat niets hun meer voortgang in de volmaaktheid en deed doen, als somtijds met Philippus Neri te wandelen tot buiten de stad, op eene aangename plaatse, om aldaar te eten: als hij zag dat zij al wel aten en geestig waren, zoo zeide hij: « Eet smakelijk, kinderen, want dat is voor mij eene ware recreatie. » Nadat zij aldus het noenmaal genomen hadden zette hij hem in hun midden, en hij begon ze zoo hertelijk tot de deugd en de volherdinge aan te wakkeren, dat zij vol troost en vreugd, met hem naar hun klooster terug keerden.

Sint Philippus was alderoedmoedigst, en, verre van te zoeken om geëerd of geprezen te worden van de menschen, zoo deed hij al wat hij kon om bij elk ende een als uitzinnig te gelden; tot voorbeeld: Paus Clemens VIII zond eens eene edele familie, die uit Polen naar Roomen gekomen was, naar Philippus, opdat zij zouden ooggetuigen zijn van zijne groote heiligheid: van zoo men zulks *Philippo* aankondigde, zoo riep hij een van zijne Religieusen in zijne kamer en hij gebod hem luide op te lezen uit eenen fabelboek.

Als nu die edellieden inkwamen: « Wacht tot dat die fabels uitgelezen zijn, » zei sint Philippus.

Nu en dan onderbrak hij zelfs den lezer:

« Wel, wat dunkt U, » zeide hij, « gebruike ik geene nuttige en verstandige boeken? » En buiten dat en sprak hij geen enkel woord. De vreemdelingen bezagen elkander, met verwonderinge, en, ziende dat die lezinge bleef geduren, zoo gingen zij weg.

Nog een exempel: Als men eens in zijne kerke of *oratorio* de feeste vierde van de verheffinge van de reliquien van twee heilige Martelaars, had sint Philippus hiertoe Cardinaals en andere aanzienlijke personen gevraagd; het plein voor de kerke stropste van het volk, en men had aan de kerkdeure eene wacht zwitsers moeten zetten, als Philippus zelve buiten kwam gesprongen, en recht naar eenen van die soldaten liep, die eenen alderschoonsten baard droeg, en er begon aan te trekken en te streelen!

Soms liet sint Philippus hem scheren op strate, en middelwijl zeide hij allerbelachelijkste zaken om er dwaas uit te zien, bij voorbeeld: « Ben ik nu niet wel opgetoid? Ziet eens hoe frisch en hoe schoon ik er uit zie! » Hij heeft hem zelfs nog half geschoren in het openbaar vertoogd, en, wat meer is, het gebeurde dat hij op strate danste. Dit was op den feestdag van sint Pieters banden, voor sint Pieters banden kerke, tot Roomen, als er daar juist eene menigte volks uitkwam; nooit en heeft men Philippus blijder gezien als toen, want, in die menigte volks was er een vreemdeling die luide op riep: « Beziet daar eens dien ouden zot! » Philippus, oefende, streng genoeg voorwaar, al die zijne levenswijze wilden volgen in de verloocheninge huns zelfs, en hij beval hun dingen die hoogst tegen den hoogmoed strijdig zijn, en ons zouden aardig voorkomen, als: door de stad gaan met eene belle in hun hand, of met den bedelzak, in de kerke op den vloer liggen, op strate eenen hond wasschen en kammen, enz. Een van Philippus kloosterlingen was eens in 't gesprek met eenen Cardinaal en met nog andere lieden, van de treffelijkste uit, alswanneer Philippus oorplotselings in de spreekkamer binnen kwam en vroeg: « Kind, hebt gij de katte al te eten gegeven? » 't Was Philippus die Cæsar Baronius bevolen had dat wereldberoemd werk te schrijven van de kerkelijke Annalen, alsook zijne aantekeningen op het martelaarsboek, en, terwijl de Cardinaal daarmêe bezig was, veroodmoedigde hem Philippus op alle wijzen: hij deed hem zijne studien onderbreken om het kruis te gaan dragen in de Processie of Misse te gaan dienen, enz. Weinige dagen voor zijne dood zeide Philippus tot Baronius: « Weest ten vollen overtuigd, Cæsar, dat gij geen groot gevoelen en moogt hebben van uw zelve, omdat gij de schrijver zijt van de kerkelijke Annalen, want het is eene zonderlinge hulpe Gods en geenszins uw eigene bekwaamheid dat gij dit moet toeschrijven. »

Sint Philippus Neri stierf op heilig Sacramentsdag, 't jaar 1595; daar bestaat een schoon italiaansch leven van hem, beschreven door Pater Maestro Giacomo Ricci, Procurator generaal van de Predikers; 't wierd gedrukt te Roomen 't jaar ons Heeren 1745.

Vandage verjaart te Nieuwcapelle, bij Loo, de blijde jubelfeeste van Karel Slossens bruilofte met Rosa Clara Vercamer. Tot memorie geef ik hier een gedicht, zoo het, over tafel, in 't bijwezen van Pastor Bonneure, Burgmeester Balloey, vrienden en magen, door eenen jongen Priester van de familie wierd afgelezen: het is van den ouden eed en van vriendenhand gemaakt:

« Eerbewijs opgedregen aan onzen achtbaren

vriend KAREL LODEWIJK SLOSSE, alsook aan de godvreezende VROUWE ROSA CLARA VERCAMER, ter gelegenheid van hunne jubelfeeste van vijftig jaar huwelijk, plechtig gevierd in de kerke van sint Pieters te Niecapelle, bij Loo, den 26 Meie 1868.

Men kan wel geen peerden al loopen beslaan,
Dat weten ook alle de smeden,
Maar, peerden beslaande, hoe ver men kan gaan,
Dat toogt ons de feeste van heden.
Heer Smid, of cosijn, of hoe dat gij al heet,
Proficiat, met het verjaren
Des dags, alswanneer gij twee ijzers, al heet,
Hebt weten aaneen te vergären.

Wie had het gepeisd toch, van zoo gij, soldaat,
Uw vader en moeder moest derven,
Dat g'heden, zoo waar als mijn herte dat slaat,
Nog toubak zoudt komen te kerven!
Zoo gaat het : den een roept ons Heere naar bin,
Van als hij maar eerst in de broek zit,
Den anderen geeft Hij 't zoet leventjen in,
Tot dat hij stokoud in den hoek zit.

Napoleon gaf u geen kruise van eer;
Ondankbaar, hij hadde gemoeten!
Integendeel, gij draagt het Kruis van ons Heer,
En gaat er naar Veurne meê boeten.
Zoo, moest ik van tweek nu verkiesen, voorwaar,
Napoleons plaatse ofwel de uwe,
Ik greep naar uw sleppe, en wij schooten te gaâr
Misschien nog al zoo door de vluwe.

Leeft lang dan en smeedt aan de keten des tijds
Nog menigen kostbaren schakel :
Die hooit, hij verspreidt met den spriet, wijds en zijds,
Die hoppert, hij werkt met den rakel :
Uw jonkheid is weg dan, en 't hooien is uit,
't Is tijd dat gij hoppert, mijn cosen,
Proficiat, Bruigom, en *Rosa*, de Bruid,
Ge'n zijt gij, — noch ik ! — niet vervrozen !

G. G.

Om het eene en het andere te vatten, dient gij te weten dat Karel Slosse, te zijnen tijde, nare vriend was van hamer en aambeeld, en al menig peerd te gange en ten ijze kwam te zetten. Daarbij heeft hij Napoleon gediend. Sedert 1822 gaat hij te onzen Heere te Niecapelle, te elken Zondage, na sinte Marie Madeleenen dag, hoort hij Hoogmesse in Avecapelle, en woont de vermaarde boetprocessie bij te Veurne; verleent God hem het leven en de gratie, zoo zal hij van de jare, voor den negen-en-dertigsten keer, het kruis van onzen Heere dragen. 't Is bij de dertig jaar dat zijn zoon Karel Louis, Simon van Cyrenen verbeeldt, en zijnen ouden vader, in 't dragen van het kruise, ter hulpe komt. Moge Karel Slosse het jaar 1872 bereiken : dan vieren wij feeste en dichten wij nog :

Een ijzer man dat moet hij zijn
Die tweemaal reeds den jubelwijn
Heeft, gave en kloek, gedronken :

Hij draagt het kruis en 't kruis draagt hem :
Staat op dan, kloek van hert en stem :
Gezongen en geschonken !

DONDERDAG, 27. Heilig Sacraments dag of klein heilig Sacraments dag, zoo men zegt, al Veurne, spellewerkersmesdag; 1^e j. bl. 204; 2^e j. 228, 240.

Als Gods Geest dreef op de baren,
Als de dagen nachten waren,
Als elk 't wezen had ontvân
Hemel, aarde, zon en maan,
Visschen, vogels, beesten mede,
Ieder in zijn eigen stede,
Sprak de Heer : « Wel noodig is 't
Dat naar ons gelijkenis
Een gedier daar zij geschapen,
Dat de reden heeft voor wapen ;
Dat deze aarde, lucht, vier, zee,
Visschen, vogels, beestjes, vee,
In ons plaatse mag bestieren,
Dat de Heer zij aller dieren,
Dat de schepselen gebied t... »
't Wierd gezeid, en 't is geschied.
Alleen heeft de God der goden
Aan den mensch een vrucht verboden,
Zeggende : « Te welker tijd
Dat gij mij onghoorzaam zijt,
En van deze vrucht zult smaken,
Zal u, mensch, de dood genaken. »
— « Wil-dij weten goed en kwaad ? »
Sprak 't serpent, « volgt mijnen raad,
Neemt de vrucht om daarvan te eten. »
Adam heeft erin gebeten,
En eilaas, door Adams val,
Moest hij, en wij menschen al,
Na een drukkig leven, sterven,
En Gods zegen eeuwig derven !
Maar die God, dat hoogste goed,
De oog genadig open doet.
Als de mensch nu liep verloren,
Heeft hij als een mensch geboren
Van een mensch zelf willen zijn,
Tot des menschen medecijn;
Want hij zei dat al zijn wenschen
Was te wezen met de menschen.
Zoo heeft God den mensch bemind,
Dat hij als een menschenkind,
Voor den mensch heeft willen strijden,
Als een mensch heeft willen lijden;
Om den mensch stierf hij de dood.
Mensch ! zijn liefde was zoo groot,
Dat Hij, door heur vlam gedreven,
u Zijn zelve heeft gegeven
Tot een eeuwig testament
In het heilig Sacrament.
Jesus, leven, weg, en waarheid,
Onze zonne, licht en klaarheid,
Onze God, en al ons goed,
Die ons voedt, en leven doet,
Gij waart voor ons liefdedronken,
Als ge uit liefden ons geschonken
Hebt uw heilig vleesch en bloed;
Dus mijn ziel, hert en gemoed,

u Moet lof en eer toetalen:
 Heer, ik loof U zoo veel malen
 Als 't ooit nacht was ende dag,
 Als ooit ooge zierkens zag,
 Als het vier ooit glinsters haarde,
 Als ooit blom wies op der aarde,
 Als ooit kruid was ende gras,
 Als ooit druppel water was,
 Als ooit winden zijn gevlogen,
 Als ooit borsten zijn gezogen,
 Als ooit boomen zijn geplant,
 Als ooit stof was ende zand,
 Als ooit woorden zijn gesproken,
 Als ooit oogen zijn geloken,
 Als hier onder is gezocht,
 Als hier boven is genucht,
 Als in d'hemelen zijn Engels,
 Als in d'hel zijn helsche bengels,
 Sterren in het firmament,
 In het heilig Sacrament
 Looft God, Hemels Koninginne,
 Godes Moeder, Gods vriendinne,
 Looft God, zielen al gelijk,
 Zoo in hel- als hemelrijk.
 Looft God, volk van alle staten,
 Pausen, Bisschops en Prelaten,
 Keizer, Koning, Hertog, Graaf,
 Heere, dienaar, meester, slaaf;
 Loof God mannen, loof Hem vrouwen,
 Maagdekens die nooit en trouwen,
 Zuigelingskens, biedt God eer,
 Jongens, dochters, loof den Heer,
 Alle menschen, alle geesten,
 Alle vogels, alle beesten,
 Alle visschen, al dat leeft,
 Alle ding dat wezen heeft;
 Al dat is geweest voor dezen,
 Al dat is, of ooit zal wezen,
 Eert God, loof God, God bekent
 In het heilig Sacrament!

Sint Beda, of *venerabilis* Beda; waarom *venerabilis*, 2^e j. bl. 202.

VRIJDAG, 28.

ZATERDAG, 29.

Op vandage, het jaar 1847, sterft in Hemelsdale, te Brugge, *Vrouwe Adelheide*, in de wereld jonkvrouwe *Monica Dorothea Buylaert*, laatste Religieuse van voormelde abdije. Zij was van Pervyse, en schonk aan sinte Kathelinen kerke aldaar een fraai gesneden sinte Annabeeld, en nog andere kleenooden en kostbaarheden, die zij tijdens de vlucht uit haar klooster had gered. Haar broeder, Victor Pius, eensgelijks een voorname weldoender van Pervyse, was te zijnen tijde lid van het nationaal Congres, Ridder van 't Leopolds Order en Burgemeester van Pervyse, van waar hij ten eeuwigen Lichte gerezen is, op den 19 December 1864, oud zijnde 89 jaar en half. Hunne ende aller kerstenen zielen moeten, door de bermhertigheid Gods, rusten in vrede. Amen!

AVELGHEMKERKE

Mijnheer van Rond den Heerd, zoudt gij niet willen zeggen aan den dien daar dij bij u zit, *rond den heerd*, met die schoone en oudewetsche schippe in zijn hand, en die zoo geern 't fijne zou weten over de oude kerke van Avelghem, dat die kerke en hare torre op verschillende tijdstippen gebouwd zijn.

Over twee jaar hebben ze een deel van de kerke en den torre afgebroken; dat deel en de torre, *voor hetgene het onderwerk aangaat*, waren van de tienste eeuw; het *bovenwerk* hadde al meer als eenen keer veranderd, verbrod, geplaasterd en beplakt geweest.

De kerke die daar nu nog staat is van twee beuken: de zuidbeuk is van de vijftienste eeuw, en de noordbeuk van de zestienste. Als over twee jaar de torre, die 't tegen den reusachuigen breekhamer niet meer houden en koste, al kraken en al stuiven neêreviel en als de menschen toen nog ne keer zeiden: « Och Heere, wij en zullen hem nu nooit meer zien, » de onbermhertige breekhamer dan, die voor eenigen tijd te rusten stond, warm en heet geslegen, zei tegen de oude beuken: « *Maakt u veerdig!* »

En daar staan ze nu, tot den dag van vandage, sterk en kloek, lijk de oude Vlamingen, die ze bouwden, veerdig om ook wederstand te bieden, tot den laatsten zuchtenden steen toe, die hem maar met geweld en zal laten neêrevellen. Eene prachtige middeleeuwsche kerke, geteekend ende uitgevoerd door den Bouwmeester Brinck van Kortrijk, eene kerke waarop ik nog zal weêre keeren, rijst uit en klemt, den kop in de lucht, nevens de oude moederkerke, en verre boven haar uitkijkende, lijk het lis van den palmboom 't zinnebeeld der triomphe; ze zijn voorbij, met de eeuwen meê gevaren, de Bouwmeesters die den torre en de beuken in verschillende eeuwen teekenden en in wezen brachten; ze zijn voorbij die met hunne klinkende truweelen steen op steen en lage op lage leiden, en ze zullen ook vallen de oude gewijde kerkmuren, onder den breekhamer, sterker nog als den tijd! Maar 't oud Geloove, de moeder der Christene kunste, dat en valt noch en begeeft niet.

Verdroogt er een lis in den palmboom, de levenskracht en is niet dood, maar 't schiet nevens hem en boven hem een nieuw lis uit.

Zijn ze gevallen de christene Bouwmeesters, 't Geloove, dat ze miek, dat ze meester was en vervoerde, leeft nog, met zijne krachtige moedermelk, en andere Christene kunstenaars rijzen op en zijn in wezen; vallen de muren der oude kerke, eene